

Lektionsplanering

Årskurs: 7-9

Ämne: Svenska

Tema: Vänskap och socialt arv i novellen "Vänner" av Ester Roxberg

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska kunna läsa och analysera skönlitteratur och sakprosatexter och förstå deras innehåll. De ska kunna diskutera och samtala om texter och deras teman.

Eleverna ska kunna identifiera och reflektera över teman som identitet, socialt arv och vänskap i texter.

Eleverna ska kunna göra jämförelser mellan olika karaktärer och analysera deras relationer och beteenden.

Betygskriterium (E)

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som till viss del utvecklar samtalen och diskussionerna. Eleven framför åsikter med till viss del underbyggda argument.

Eleven skriver olika slags texter med viss språklig variation, i huvudsak fungerande struktur och innehåll samt viss anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven för enkla resonemang om innehållet i olika texter.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 7-9]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till novellen "Vänner" (10 min)

- Presentera novellen "Vänner" och ge en kort sammanfattning av handlingen.
- Förklara för eleverna vad socialt arv innebär och hur det kan påverka vänskapsrelationer.
- Diskutera kort de centrala karaktärerna, Ella och Kitty, och deras vänskap.
- Be eleverna fundera på vad som gör vänskap stark och vad som kan påverka vänskap negativt.

2. Gruppdiskussion om vänskap och socialt arv (15 min)

- Dela in eleverna i små grupper och ge varje grupp några frågor att diskutera: Hur påverkas vänskapsrelationer av det sociala arvet? Kan

vänner vara så olika som Ella och Kitty? Vad gör deras vänskap speciell?

- Låt eleverna diskutera sina tankar och förbereda sig på att dela med klassen.
- Uppmana eleverna att använda konkreta exempel från novellen i sina diskussioner.

3. Textanalys av novellen (15 min)

- Gå igenom nyckelscener i novellen och be eleverna analysera hur författaren skildrar vänskap och socialt arv.
- Fokusera på karaktärernas utveckling genom berättelsen och hur deras relation påverkas av deras bakgrund.
- Låt eleverna reflektera över novellens budskap om vänskap och identitet.

4. Avslutande diskussion (10 min)

- Sammanfatta novellen tillsammans med eleverna och koppla teman som vänskap, identitet och socialt arv till deras egna liv.
- Ställ frågor om hur eleverna ser på sina egna vänskapsrelationer och om de kan relatera till karaktärerna i novellen.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Socialt arv:** Socialt arv innebär de förutsättningar och erfarenheter som en person ärver från sin familj och samhällsklass, vilket kan påverka deras livsvillkor och relationer. Eleverna ska förstå hur socialt arv kan spela en roll i hur individer relaterar till varandra.
- **Vänskapens komplexitet:** Vänskap kan vara både stärkande och komplicerad. Novellen "Vänner" visar på hur vänskap mellan Ella och Kitty utvecklas och förändras beroende på deras bakgrund och personligheter.
- **Karaktärsutveckling:** Eleverna ska kunna analysera karaktärernas utveckling genom berättelsen och förstå hur deras bakgrund och val påverkar deras handlingar och relationer.
- **Normer och förväntningar:** Genom att studera novellen kan eleverna reflektera över samhälleliga normer och förväntningar på vänskap och sociala relationer.
- **Reflektion över egna relationer:** Eleverna ska kunna relatera teman från novellen till sina egna erfarenheter av vänskap och sociala förhållanden.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Vänskap	En relation mellan personer som grundas på tillit, gemenskap och ömsesidigt stöd.	Från fornnordiska <i>vinr</i> (vän)
Socialt arv	De förhållanden och erfarenheter som en individ ärver från sin uppväxtmiljö och familj.	Från latin <i>socialis</i> (samhällelig)
Rebellisk	En person som utmanar eller motsätter sig etablerade normer eller auktoriteter.	Från latin <i>rebellio</i> (uppror)

Diskussionsfrågor

- A. Hur påverkar Ella och Kittys olika bakgrunder deras vänskap? Är vänskap alltid möjlig trots olikheter i socialt arv?
- B. Tror du att vänskap mellan människor från olika samhällsskikt är mer eller mindre utsatt för utmaningar? Varför?
- C. Om du var i Ellas situation, skulle du känna samma sak om Kitty? Varför eller varför inte?

Aktivitet

Eleverna ska skriva en kort text där de reflekterar över vad vänskap betyder för dem. De ska också ge exempel på en vänskap i deras liv som liknar eller skiljer sig från den i novellen. Efter att ha skrivit texten, ska eleverna i små grupper diskutera sina reflektioner och jämföra sina synsätt på vänskap.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad betyder "socialt arv" i novellen?	Socialt arv innebär de erfarenheter och förutsättningar som Ella och Kitty får med sig från sina familjer.
Hur utvecklas Ella och Kittys vänskap under novellen?	Deras vänskap förändras när Ella inser de skillnader som finns i deras livsstilar och bakgrunder.
Vad gör Kitty rebellisk?	Kitty utmanar auktoriteter och normer, vilket gör att hon inte backar för andra, inklusive de tuffa killarna.
Vad betyder det att vara en "vän" enligt novellen?	En vän är någon som delar ens upplevelser och står vid ens sida, men vänskap kan också vara komplicerad och påverkas av olika faktorer.

Fråga	Svar
Hur påverkar författaren novellens budskap om vänskap?	Författaren visar hur vänskap kan vara både stärkande och utmanande beroende på individens bakgrund och samhällsförhållanden.
Vad tror du händer med vänskapen mellan Ella och Kitty efter berättelsens slut?	Elevernas egna spekulationer, baserat på deras tolkning av novellen.
Vad tycker du om författarens skildring av vänskap?	Elevernas egna reflektioner kring novellens tema och karaktärer.
Vilka känslor väcker novellen hos dig som läsare?	Elevernas personliga reaktioner på novellens tema och berättelse.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en uppsats där de jämför vänskapsrelationen mellan Ella och Kitty med en vänskap i deras eget liv. De ska analysera likheter och skillnader samt reflektera över hur deras sociala arv kan ha påverkat deras egna vänskapsrelationer. Uppsatsen ska vara mellan 300-500 ord lång.

Citat

“Vänskap är inte något man hittar, det är något man skapar.” – Anonym, 2020.

Detta citat påminner om novellen “Vänner” där vänskap mellan Ella och Kitty är både en källa till styrka och konflikt. Det knyter an till lektionens fokus på hur vänskap kan utvecklas genom gemensamma upplevelser och sociala faktorer.

Tags: [Lektion](#)